

***Ik zie,
ik zie...***

**Vrijwilligerswerk-
*beleid***

Commissie

Vrijwilligersbeleid

*de commissie ter stimulering
van het lokaal vrijwilligersbeleid*

Ik zie, ik zie...

**Vrijwilligerswerk-
*beleid***

juni 2003

Ik zie, ik zie...

***Vrijwilligerswerk-
beleid***

Werken met visie

U weet het... vrijwilligerswerk is van grote waarde voor de Nederlandse samenleving en uw gemeente doet al van alles op dat gebied. De landelijke Commissie Vrijwilligersbeleid wil gemeenten behulpzaam zijn door speciale aandacht te geven aan onder meer visievorming en de regierol van gemeenten. Als bestuurder ben je snel geneigd om op de korte termijn oplossingen te bieden. Daar is op zich niets mis mee, maar aan het einde van de bestuursperiode blijkt vaak dat over de hele linie niet veel vooruitgang is geboekt. Er is dan meestal weinig herkenbaars 'achtergelaten'. Achteraf de vraag stellen 'wat was nu jouw visie?' is te laat.

Beleid maken veronderstelt een achterliggende visie. Op de eerste plaats biedt een visie houvast voor het gemeentelijk beleid nu en in de nabije toekomst. Beleidskeuzes die gemaakt worden kunnen worden getoetst aan de visie die u als bestuurder heeft neergelegd. Beslissingen kunnen met een onderliggende visie sneller worden genomen en dat is tijd die u straks letterlijk terugverdient. Een visie laat ook zien dat vrijwilligerswerk belangrijk wordt gevonden en serieus wordt genomen. Alleen daarom al is het maken van een visie de moeite en de tijdsinvestering waard.

Heeft u inmiddels al een visie ontwikkeld...? Dan mogen wij u complimenteren! Maar... wij dagen u dan direct uit om uw visie regelmatig te evalueren. Bijvoorbeeld door uw visie te toetsen aan de 'waarom-vragen' en toekomst-schetsen in deze kijkdoos.

En wat gebeurt er als u geen visie op vrijwilligerswerkbeleid ontwikkelt? Dan wordt de gemeentelijke rol in het vrijwilligerswerkbeleid vooral bepaald door beslissingen binnen andere gemeentelijke beleidsterreinen. *Jeugdbeleid: meer betaalde professionals; Ruimtelijke ordening: onvoldoende rekening houden met sportaccommodaties in de woonomgeving; Economische zaken: alleen maar werk, werk, werk als het om betaald werk gaat.*

Voor een gemeentebestuurder is het van belang om duidelijk voor ogen te hebben vanuit welke motieven de gemeente vrijwilligerswerkbeleid wil maken. Die motieven bepalen immers voor een belangrijk deel de richting van dat beleid. Bent u zelf als wethouder of als raadslid tevreden over hoe het vrijwilligerswerk er in uw gemeente voorstaat en over de inzet van de gemeente voor het vrijwilligerswerk? Om dit te beoordelen zijn de volgende vragen van belang:

- Welke opvatting heeft u over de gemeentelijke rol binnen dit beleidsterrein?
- Welke functies kent de gemeente het vrijwilligerswerk toe?
- Welke resultaten wilt u bereiken met vrijwilligerswerkbeleid?
- Welke maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de ontwikkeling van het vrijwilligerswerk?
- Zijn vrijwilligers betrokken bij het ontwikkelen van het beleid, en waarom willen we dat?

Met het stellen van de juiste vragen en het aangeven van mogelijke antwoorden bent u al een eind op weg met het ontwikkelen van een visie op vrijwilligerswerkbeleid.

Deze brochure fungeert daarbij als wegwijzer. Welke vragen kunt u zich stellen? Welke oplossingsrichtingen zijn mogelijk, welke keuzen spelen daarbij een rol? Om resultaten te bereiken met vrijwilligerswerkbeleid, is het nodig om vooraf eerst stil te staan bij deze vragen!

Ik zie, ik zie...

***Vrijwilligerswerk-
beleid***

Motieven voor het maken van vrijwilligerswerkbeleid

Vrijwilligers zijn nog steeds hard nodig bij een groot aantal maatschappelijke diensten die mede door de gemeente mogelijk worden gemaakt. Vanuit die min of meer instrumentele invalshoek kunnen gemeenten het belangrijk vinden beleid te maken. Maar vrijwilligers hebben in de ogen van veel bestuurders ook een grote maatschappelijke waarde. Zij versterken de sociale cohesie binnen de gemeente en spelen een belangrijke rol in het netwerk van voorzieningen voor bijvoorbeeld de jeugd of de sport.

Tegelijkertijd is er een beweging zichtbaar binnen de groep vrijwilligers zelf. Vrijwilligers willen zich minder binden voor de lange termijn (zappedrag). Het vrijwilligersbestand vergrijsst en is weinig 'divers' van samenstelling. Ook dat kunnen voor een gemeente belangrijke beweegredenen zijn het vrijwilligerswerkbeleid te versterken.

De vraag 'waarom, en met welk doel maak ik vrijwilligerswerkbeleid?' is dus een uitermate belangrijke vraag en vormt de basis voor de visie die de gemeente heeft op het lokale vrijwilligerswerk. Bij de beantwoording van die vraag komen dan argumenten naar voren zoals het belang van vrijwilligerswerk voor sociale activering, het bevorderen van gemeenschapszin en betrokkenheid, het instandhouden van lokale instellingen en maatschappelijke organisaties die met vrijwilligers werken, of het betaalbaar houden van bepaalde diensten.

Vragen bij 'Het waarom'

Toekomstgericht:

- Hoe zal vrijwilligerswerk zich ontwikkelen als de overheid zich passief opstelt?
- In welke sectoren dreigt afnemende inzet van vrijwilligers en tot welke maatschappelijke schade kan dit leiden?
- Wil de overheid professionalisering van vrijwilligersorganisaties stimuleren?
- Wil de overheid actieve betrokkenheid van vrijwilligersorganisaties bij beleid bevorderen, of juist op afstand houden?
- Vindt u het belangrijk om gericht aandacht te besteden aan groepen die ondervertegenwoordigd zijn in vrijwilligerswerk?

En wat dichter bij huis wellicht:

- Wat draagt vrijwilligerswerk bij aan sociale samenhang binnen uw gemeente?
- Welke waarde heeft vrijwilligerswerk voor zelfontplooiing van mensen?
- Wat kan vrijwilligerswerk betekenen voor jongeren bij het ontdekken, ervaren en vernieuwen van vrijwilligersorganisaties?
- Wat betekent vrijwilligerswerk voor emancipatie en integratie van bevolkingsgroepen?
- Welke bijdrage levert vrijwilligerswerk aan het instandhouden en verder uitbouwen van de sociale infrastructuur binnen de gemeente?
- Draagt vrijwilligerswerk bij aan sociale activering van mensen die een stimulans kunnen gebruiken bij het opdoen van werkervaring?

Maatschappelijke ontwikkelingen

De wijze waarop Nederlanders betaald werk en vrijwillige activiteiten verdelen is in beweging. Vrijwilligerswerk kan tijdens een mensenleven in bepaalde perioden een grote rol spelen en in andere perioden nauwelijks aan bod komen. Mensen kiezen op enig moment voor alleen vrijwilligerswerk, voor alleen betaald werk voor een combinatie of voor 'even niks'. Al deze persoonlijke keuzes samen maken een trend zichtbaar. Een viertal – misschien wat ver doorgevoerde – toekomstschetsen in deze brochure zijn bedoeld als bron van inspiratie bij het kiezen van een beleidsrichting. Bij elke toekomstschets is gekozen voor een meer of minder belangrijke rol van de lokale overheid. Na elke schets wordt toegelicht hoe die rol van de overheid er dan uitziet.

Toekomstschets 1

Het beschermde domein

U signaleert dat vrijwilligersorganisaties ondersteuning dicht bij huis nodig hebben?

U vindt dat vrijwilligerswerk van groot belang is voor sociale cohesie, de lokale sociale infrastructuur en het betaalbaar houden van allerlei maatschappelijke diensten?

U wilt zo veel mogelijk controle houden over het lokaal vrijwilligerswerk?

dan biedt 'Het beschermde domein' aanknopingspunten voor uw beleidsvisie!

Vrijwilligerswerk is de smeerolie en ook de brandstof voor al die organisaties waarin burgers participeren. Zonder vrijwilligersorganisaties geen participatie, integratie en sociale cohesie, oftewel: vrijwilligerswerk is en blijft 'het cement van de samenleving'.

De jachtigheid van het moderne bestaan heeft als tegenhanger stabiliteit, ontmoeting, ontspanning, verzorging en georganiseerd avontuur nodig. Het zijn de vrijwilligersorganisaties die hiervoor moeten zorgen. Dit kan niet zonder de onvoorwaardelijke steun van de overheid.

Jongeren doen direct na hun middelbare schoolperiode ervaring op als vrijwilliger door het vervullen van een sociale dienstplicht, maatschappelijke stage of als keuzevak op school.

In ruil daarvoor verdienen zij studiepunten en kunnen daarmee andere activiteiten 'kopen'. Hieraan ten grondslag liggen niet alleen praktische, maar vooral 'hogere' doelen.

Nederland blijkt toe aan een nieuw ethisch reveil waarin zingeving en moreel bewustzijn de boventoon voeren. Iedere burger doet ervaring op met vrijwilligerswerk waarmee zij

haar sociale competenties kan versterken. Iedereen wordt dan ook aangesproken op burgerschap en verantwoordelijkheid. In de zoektocht naar zingeving zijn het niet langer de verschillen tussen mensen die benadrukt worden; nee, Nederlanders en nieuwe Nederlanders blijken veel meer overeenkomsten te hebben dan aanvankelijk werd gedacht. Een begin van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het in stand houden van sport, welzijn, cultuur en andere maatschappelijke pijlers is gemaakt.

De overheid treedt hier vooral op als hoeder van de samenleving. Er is consensus over het enorme belang dat de overheid stelt in het vrijwilligersveld, want dat houdt de zorg, het jeugdwerk, wijkraden, buurtbeheer, amateurkunst, sport, milieueducatie en ga zo maar door in stand. De sociale infrastructuur wordt voor een belangrijk deel gedragen door vrijwilligers, waardoor de kosten relatief laag blijven. Tegelijkertijd is die infrastructuur daarmee kwetsbaar. De overheid beseft dat terdege en biedt daarom ondersteuning aan het vrijwilligersdomein. We spreken aldus van een beschermd domein.

Gemeenten hebben in deze toekomstschets de touwtjes strak in handen om vrijwilligerswerk in de volle breedte te ondersteunen. Zij beheren vacaturebanken vrijwilligerswerk, bemiddelen in stages en sociale dienstplicht, arrangeren onderzoek en advieswerk en zorgen voor optimale faciliteiten voor het vrijwilligerswerk, van huisvesting tot inrichting. Langs deze weg komt de fysieke en sociale infrastructuur voor zorg, welzijn, sport, cultuur, natuur en milieu, en leefbaarheid geheel onder de hoede van het lokaal bestuur. Dit veronderstelt een overheid die actie onderneemt, investeert en sterk naar buiten is gericht.

Toekomstschets 2

Professionele organisaties

U signaleert dat steeds meer vrijwilligersorganisaties leunen op ondersteuning door professionals, zowel op bestuurlijk als uitvoerend niveau?

U vindt dat professionalisering bijdraagt aan een hogere kwaliteit en efficiency van de maatschappelijke dienstverlening?

U wilt bevorderen dat professionalisering dieper doordringt in alle geledingen van vrijwilligersorganisaties, onder andere door meer samenwerking met bedrijfsleven en verenigingsondersteuners?

dan biedt 'Professionele organisaties' aanknopingspunten voor uw beleidsvisie!

Ze heten nog vereniging of stichting omdat we ze zo hebben leren kennen, en in juridische zin zo beschreven zijn maar in de toekomst zijn het eigenlijk allemaal bedrijven geworden. In niets wijken ze meer af van een gewone onderneming. Betaalde krachten maken de dienst uit, en zijn verantwoordelijk voor de continuïteit. En die continuïteit is net zoals bij een 'echt bedrijf' gericht op steeds meer en beter. De tendens van professionalisering die zich in de jaren zeventig en tachtig gestaag inzette, heeft in het eerste decennium van de nieuwe eeuw een forse versnelling gemaakt.

Vrijwilligersorganisaties hadden eigenlijk geen keuze. In de survival of the fittest was het buigen of barsten, professionaliseren of afsterven op een faillissement.

Clubs keken om zich heen en zagen 'good practices' bij die organisaties die de weg van professionalisering hadden gekozen. De instellingen die dat niet deden bleven worstelen met de bekende knelpunten: te veel vacatures, terugloop van deelnemers, jaarlijks begrotingstekort en een accommodatie die steeds armoediger werd.

Professionalisering is in steeds sterkere mate een voorwaarde voor een bloeiende vereniging. Ten eerste om teruglopende bereidheid van mensen om zich voor langere tijd te binden te compenseren. En ten tweede om het vrijwilligerswerk sterker te organiseren en ook in de toekomst te blijven ondersteunen. Ten derde is het nodig binnen de organisatie over mensen te beschikken die op gelijkwaardig niveau kunnen onderhandelen met de lokale overheid. Betaalde krachten kunnen er bovendien voor zorgen dat de betrokkenheid van leden toeneemt, door onder meer een goed vrijwilligersbeleid op te zetten. Vrijwilligerswerk en professionals sluiten elkaar dus niet uit; ze vullen elkaar juist aan. Opvallend is dat allochtonen in veel grotere getale zijn gaan participeren. Sociologen wijzen erop dat juist zij het meest gebaat zijn bij deze omwenteling van vrijwilligers naar professionals, aangezien het merendeel niet vertrouwd is met vrijwilligerswerk in de traditionele betekenis.

De rol van de overheid is in deze toekomstschets beperkt. De overheid is alleen aanjager van professionalisering, en heeft andere partners, zoals het bedrijfsleven naar voren geschoven.

De overheid kan professionalisering stimuleren, bijvoorbeeld door 'overname' van zelfstandige vrijwilligersorganisaties door professionele welzijnsorganisaties.

Door het onderbrengen van vrijwilligersorganisaties in professionele instellingen is directe ondersteuning en aansturing eenvoudiger geregeld.

De overheid heeft daarbij de mogelijkheid subsidiesturing toe te passen, bijvoorbeeld via budgetsubsidies met duidelijke prestatiecriteria.

Het aangaan van meer samenwerking met het bedrijfsleven is om meerdere redenen wenselijk. Ten eerste gaat het om maatschappelijk verantwoorde ondernemers die met giften en goederen facilitaire steun betuigen aan 'het goede doel'. Ten tweede zijn het de werkgevers die medewerkers mogelijkheden bieden om hun kwaliteiten ook buiten de eigen organisatie in te zetten. De inzet van het bedrijfsleven is nodig omdat vrijwilligerswerk steeds complexer wordt.

Vrijwilligersorganisaties hebben behoefte aan accountants, managers, ingenieurs, bouwkundigen, professionals met kennis van zaken. De overheid initieert lokale platforms om gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen meer en beter met elkaar te laten samenwerken.

Toekomstschets 3

De buurtservicemaatschappij

U signaleert dat wijkgericht werken, schaalvergroting van vrijwilligerswerk en clustering van verschillende vormen van maatschappelijke dienstverlening aan burgers bijdragen aan meer kwaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid?

U vindt dat 'de buurt', de bewoners van de buurt, moet bepalen welke vormen van lokale dienstverlening (ontspanning, sport, kinderopvang, cultuur, zorg, religie) dicht bij huis moeten worden aangeboden?

U wilt bewoners betrekken bij het samenstellen van een breed en samenhangend pakket van maatschappelijke diensten dat is toegesneden op de woonwijk, en u wilt bewoners daarvoor ook verantwoordelijkheid geven?

dan biedt 'De buurtservicemaatschappij' aanknopingspunten voor uw beleidsvisie!

In 'de zorgzame buurt' zijn de grenzen tussen de sectorale instellingen in belangrijke mate vervaagd of verdwenen. Scholen, buurtinstellingen en sportaanbieders vormen samen nieuwe instituten die geleid worden door professionals maar waar vrijwilligers zowel bestuurlijk als uitvoerend nog steeds onmisbaar zijn. Vrijwilligersorganisaties werken nauw met elkaar samen, maken gebruik van gemeenschappelijke faciliteiten en worden aangestuurd en ondersteund door professionals.

Het gaat hier om grote instellingen die een verzorgingsgebied hebben ter grootte van een buurt, wijk of (combinatie van) dorpen: de buurtservicemaatschappij. De vrijwilligersorganisaties die hier al sinds jaar en dag actief zijn, hebben de handen ineen geslagen en leveren service op maat aan de hier woonachtige of werkzame gemeenschap. Dit levert een klassieke win-winsituatie op: de organisaties bereiken vrij eenvoudig de natuurlijke achterban, en degenen die er wonen of verblijven krijgen de service waar zij op rekenen.

Problemen met het werven of behouden van vrijwilligers zijn er nauwelijks. De buurtservicemaatschappij speelt op vanzelfsprekende wijze in op het gemeenschapsgevoel dat bewoners met elkaar hebben. Werd tot voor kort nog gedacht dat globalisering, migratie en technologische ontwikkeling leiden tot individualisering en anonimiteit, in 2010 is men overtuigd van het gemeenschappelijke belang van geclusterde service, onderwijs, recreatie en zorg in de woonomgeving. Deze vorm van serviceverlening aan bewoners blijkt enorme voordelen op te leveren. Doordat de buurtservicemaatschappijen van alle markten thuis zijn, kan iedereen zijn eigen servicepakket zelf bepalen. Voor het aanbieden van de service kan van alle faciliteiten gebruik worden gemaakt, omdat de hardware en de software altijd ter plekke aanwezig zijn. Zo kan het onderwijs gebruik maken van welzijnsvoorzieningen, welzijn van sport, sport van jeugdzorg, jeugdzorg van wijkveiligheid en ga zo maar door.

Dergelijke grootschalige organisaties worden gemanaged door gekwalificeerde professionals die intersectoraal kunnen denken. Het bestuur is uiteraard uit de buurt gerekruteerd, en heeft als belangrijkste taak de service optimaal houden.

In deze toekomstschets staat het beleid van de lokale overheid goeddeels in het teken van service en dienstverlening aan de burger. Om die burger optimaal te bereiken wordt uitgegaan van de wijk als geschikt schaalniveau om daar vorm en inhoud aan te geven. Beleidsuitvoering vindt dan ook daar plaats.

Vrijwilligerswerkbeleid wordt gevoerd omdat het bijdraagt aan betrokkenheid van bewoners bij hun leefomgeving, het bestuur en de dienstverlening. De overheid gaat ervan uit langs deze weg adequaat in te kunnen spelen op diversiteit van buurten en bewoners. De overheid draagt zorg voor de regie van buurtservice-maatschappijen in de gehele gemeente. Er is controle op output, en daar wordt de subsidieverlening op gebaseerd. De buurtorganisatie bepaalt zelf de mix van professionals en vrijwilligers. Dit kan per buurt verschillen. Wel dient elke buurtservicemaatschappij aan een aantal door de overheid vastgestelde normen te voldoen. Deze normen zijn ontleend aan het onderwijsbeleid, de georganiseerde sport, welzijnsbeleid jeugd en ouderenzorg, gezondheidszorg et cetera.

Toekomstschets 4

Zelfredzame vrijwilligersorganisaties

U signaleert dat vrijwilligersorganisaties keer op keer weer in staat zijn om hun eigen boontjes te doppen?

U vindt dat vrijwilligersorganisaties zelf in eerste instantie verantwoordelijkheid dragen voor het oplossen van organisatorische -, financiële - of accommodatieproblemen?

U wilt vrijwilligersorganisaties in staat stellen hun autonomie verder vorm te geven en hun bestaansrecht te bewijzen?

dan biedt 'Zelfredzame vrijwilligersorganisaties' aanknopingspunten voor uw beleidsvisie!

Vrijwilligersorganisaties zijn onlosmakelijk verbonden met de Nederlandse maatschappij. Talloze lokale en bovenlokale verenigingen bestaan al generaties lang en zijn niet weg te denken uit het leven van alledag. Vrijwilligersorganisaties... die moet je met rust laten, dan gedijen ze het beste. De overheid knijpt nog wel eens een oogje dicht als het gaat om het beschikbaar stellen van een accommodatie, maar veel verder gaat de bemoeienis niet meer. Het adagium is er één van 'laissez-faire'. De zwakke broeders in vrijwilligersland vallen vanzelf wel af. Omdat de problemen van veel vrijwilligersorganisaties niet door de overheid worden opgepakt, komen andere organisaties nadrukkelijker in beeld. De koepelorganisaties, bonden en steunfuncties breiden hun takenpakket uit, en gaan veel meer dan voorheen ondersteuning en belangenbehartiging op lokaal niveau realiseren.

Hierdoor ontstaat een duidelijk speelveld: overheid en maatschappelijk middenveld zijn elkaars natuurlijke partner en blijken goed tegen elkaar opgewassen.

De verantwoordelijkheid voor de continuïteit van het vrijwilligerswerk ligt geheel en al bij de 'vrijwilligersbranche' zelf: de vrijwilligersorganisaties en hun bonden en koepels. Vrijwilligersorganisaties zijn zich hier terdege van bewust en gaan dan ook uit van hedendaagse marketingprincipes. De klant staat centraal. Zo moet een sportclub rekening houden met de incidentele sporter die niet gelijk lid wil worden. De club zal goed naar de markt moeten kijken: wat heeft zij ouderen, vrouwen, mannen, tweeverdieners of allochtonen te bieden? Vrijwilligersorganisaties zijn zich er allemaal van bewust, dat het werk niet door een paar supervrijwilligers gedaan kan worden. Het is het vrijwilligersveld duidelijk, dat men het gezamenlijk moet doen. Niet omdat de overheid dit wil of eist, maar omdat er zonder vrijwilligers geen vrijwilligersorganisaties zijn die het mogelijk maken om zorg en opvang te verlenen, huiswerkbegeleiding te bieden of de jaarlijkse 'oranjedag' te organiseren.

De overheid speelt in deze toekomstschets een bescheiden rol in het vrijwilligersveld. Gemeenten waarderen vrijwilligerswerk nog steeds, maar typeren hun beleid op dit terrein als 'flankerend', daarmee benadrukkend dat de verantwoordelijkheid bij de vrijwilligersorganisaties zelf ligt. Het vrijwilligerswerkbeleid staat in het teken van gemeenschap, in plaats van gemeente. Met flankerende maatregelen wil de gemeente voorkomen dat de macht geheel bij de koepelorganisaties komt te liggen.

De rol van de overheid is hier beperkt, maar niet onbelangrijk. Allereerst hebben vrijwilligersorganisaties ruimte en onderdak nodig. In bestemmingsplannen wordt daarmee rekening gehouden. Daarnaast voert de overheid beleid op het gebied van zorg, welzijn, cultuur, leefbaarheid, sport en natuur. Vrijwilligersorganisaties kunnen of moeten soms op dit beleid inspelen. Dit overheidsbeleid is vooral inhoudelijk richtinggevend, maar terughoudend waar het op uitvoering aankomt. De organisatie wordt geheel overgelaten aan de lokale instellingen die met vrijwilligers werken. De overheid is er niet om ervoor te zorgen dat de vrijwilligersorganisaties veel deelnemers of leden hebben, of dat de kwaliteit van de dienstverlening gewaarborgd is. Die verantwoordelijkheid ligt geheel en al bij de vrijwilligersorganisaties.

En..., weet u het al?

In de toekomstschetsen zijn mogelijke posities, rollen en inhoudelijke keuzes van de lokale overheid aangegeven. Natuurlijk zijn er allerlei tussenvormen mogelijk en waarschijnlijk zal geen van de verhalen het ideale toekomstbeeld zijn. Wel bevatten ze thema's die bij de visieontwikkeling zeker aan bod zullen komen. Die thema's zijn in elk geval:

mate van betrokkenheid van de overheid; het beroep op de zelfredzaamheid van organisaties wordt groter bij een terugtrekkende overheid; de sturingsmogelijkheden (zoals diversiteit vrijwilligers, vraaggericht) worden kleiner.

professionalisering van het vrijwilligersveld; vrijwilligersorganisaties werken met professionele coördinatoren die bestuurders ondersteunen en vrijwilligers aansturen.

wijkgerichte aanpak; een wijkgerichte aanpak vergroot de betrokkenheid van bewoners met de directe leefomgeving, waarmee tevens vrijwillige inzet wordt gegeneerd.

rol bedrijfsleven; door betrokkenheid van het bedrijfsleven snijdt het mes aan twee kanten: meer geld en ondersteuning, ook werknemers als vrijwilligers.

Bij het ontwikkelen van een visie voor uw gemeente zult u als portefeuillehouder moeten komen tot een helder toekomstbeeld waar met het vrijwilligerswerkbeleid naar toe gewerkt kan worden. Een visie is gebaseerd op

duidelijke uitgangspunten en een mening over de maatschappelijke betekenis van vrijwilligerswerk. Een visie gaat uit van een grondige analyse van het vrijwilligersveld: omvang, knelpunten, kansen en ontwikkelingen, waardoor de effectiviteit van beleid kan worden vergroot.

Maar, een visie is ook een communicatiemiddel waarmee aan beleidspartners en 'het veld' wordt getoond welke plannen de gemeente heeft en het maken van een visie is gedeeltelijk al 'beleid in uitvoering', tenminste als u daar de vrijwilligers en hun organisaties bij betreft. Dat vergroot tegelijkertijd het draagvlak ervoor.

Een beleidsterrein dat zo'n belangrijke rol speelt bij de sociale cohesie in de lokale samenleving, dat ontplooiingskansen biedt aan mensen, dat verschillende groepen in de samenleving bindt. Zo'n beleidsterrein heeft visie nodig... visie die u kunt ontwikkelen, uitdragen en uitvoeren!

Ik zie, ik zie...

***Vrijwilligerswerk-
beleid***

Colofon

Tekst en samenstelling:

Bram van Dijk, Eric Lagendijk, Loes Phoelich

Inhoudelijke bijdragen:

Louise Groenman, Nico van der Spek

Vormgeving:

Peter de Vos

Druk:

Quantas, Rijswijk

Oplage:

2000 ex.

**Dit is een uitgave van de
Commissie Vrijwilligersbeleid**

Postbus 20350

2500 EJ 's-Gravenhage

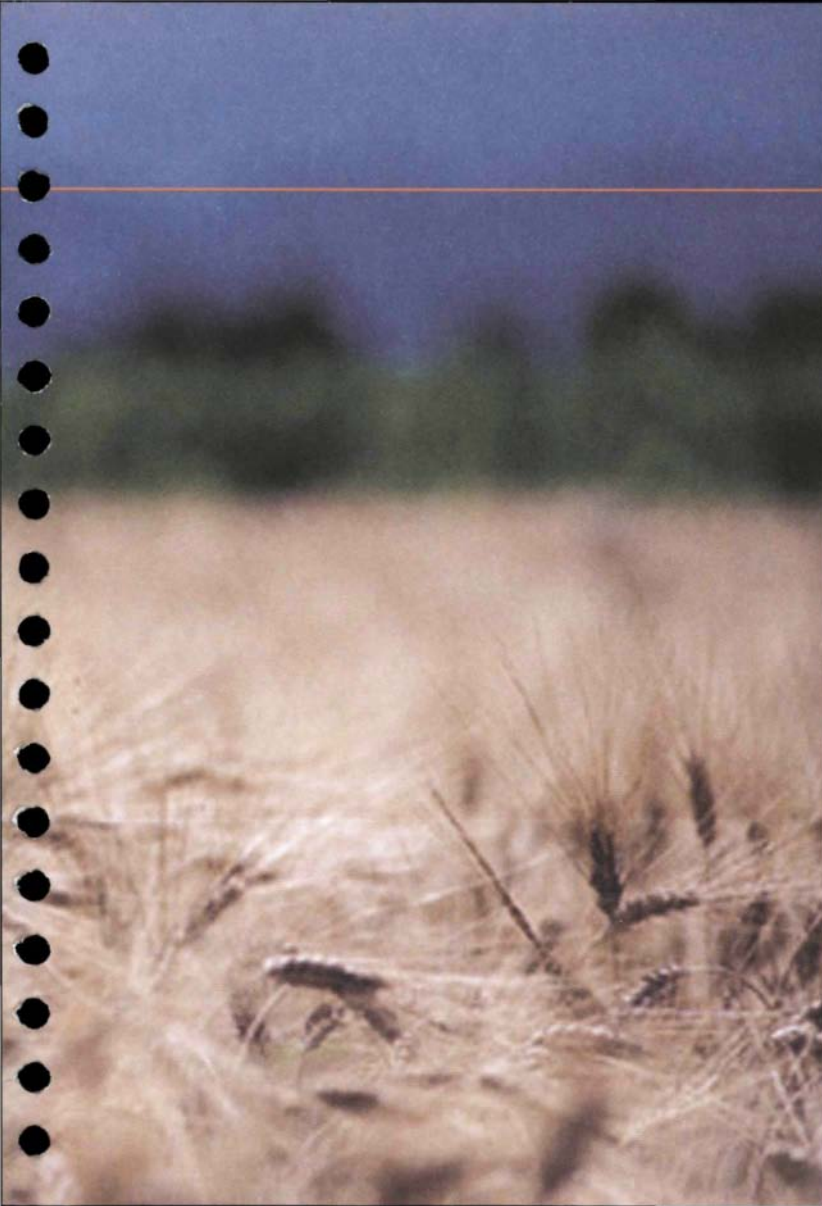
telefoon: 070 - 340 78 23

telefax: 070 - 340 67 19

email: vrijwilligersbeleid@minvws.nl

website: www.vrijwilligersbeleid.nl

Ik zie, ik zie...
Vrijwilligerswerk-
beleid